

Milchama AID

Dec. 2, 2001

שו"ת ציץ אליעזר חלק ט סימן נא - קונ' רפואה במשפחה פרק ד

שער ד' הפרייה מלאכותית

פרק ה' הפרייה מלאכותית מש"ז של עכו"ם.

(ה) ומענין לציין דגם האגרות משה בחאה"ע סימן ע"א ובמהדו"ת סימן י"א שצייד להתיר בש"ז של עכו"ם מצד ההלכה במקום הדחק גדול, מכל מקום בבוא לפניו הדבר למעשה נסוג מלהתיר זאת, דראה זה ראיתי בספר צבי חמד להרב צבי הירש פרידמאן (ברוקלין תשכ"ה) שנדפס שם מכתב שכתב הבעל אגרות משה בתאריך כ"ב כסלו תשכ"ה בלשון זה: דבר זריקת הזרע שכתבו בשמי שהתירתי מצאתי לנכון להודיע שאני לא התירתי אלא בשעת הדחק גדול שהאשה מצטערת טובא כמבואר בספרי אגרות משה אה"ע סימן ע"א, שלכן פשוט לכל שאין לדון בענין זה כי אם רב מובהק גדול בתורה ומפורסם בהוראה שידון בזה מכל הצדדים, ומחמת זה בשאלה החד פעמית שבא לידי אסרתי, וחלילה לשום רב להורות היתר בנידון זה מתוך ספרי, ויעיין מה שכתבתי בהקדמתי לאגרות משה על או"ח. אכן מכיון שיש לחוש עדיין שיקילו בזה להורות אלה שאינם ראויים לדון בענין חמור ופן יצא מכשול להתיר גם במקום האסור צריך לגדור גדר שלא יתירו זה בשום אופן אף רב היותר מובהק עכ"ל.

אנו רואים כמה שהבעל אגרות משה חזר בו ושב לכרכר על אודות היתר שכתב בזה, וכמה שהדגיש לכתוב בדבריו מהאיסור החמור שבדרך כלל ישנו בזה, ומעדותו שהעיד על עצמו שלמעשה כשבא לידי שאלה כזאת אסר מלעשותה, ולא נחה דעתו בחששו כנראה בנפשו הטהורה פן ואולי יבוא בכל זאת מי שהוא להורות למעשה היתר בדבר עד שמצא לו לבסוף איזה נימוק לגדור את מה שחשב שאפשר לפרוץ והסיק שלמעשה צריך לגדור גדר שלא יתירו זה בשום אופן אף רב היותר מובהק.

ואיך שלא יהיה לנו ברור הדבר שאין כל מקום להתיר נתינת זרע של עכו"ם לתוך רחמה של ישראלית, והתשובה הכללית המקיפה והמצצה על כך אשר תספק גם לפשוטים וריקנים המלאים מצות כרמון, היא: ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש אלה הדברים אשר תדבר אל בני ישראל. ואיך פירושא היא זיל גמור.

שו"ת חלקת יעקב אבן העזר סימן יד

בענין אם מותר לאשה לקבל הזרעה מלאכותית מאיש אחר בכדי להוליד ולד

הוד כבוד הרב הגאון המובהק המפורסם בכל קצויה תבל וכו' הרב ר' משה פיינשטיין שליט"א ר"מ "תפארת ירושלים" בנויארק יצ"ו. אחדשכהג"א בכבוד והערצה כערכו הרם.

הגיעני ספרו הגדול שו"ת איגרות משה, ובח"ג אע"ז סי' י' ובארוכה יותר בסי' ע"א התיר כלשונו "בשעת הדחק גדול שמצטערים מאד בהשתוקקם לולד" לזרוק להאשה במע"ל זרע של נכרי דוקא, ומסתבר שאף סתם זרע יש לתלות שהוא של נכרים, כי רוב אלו שמוציאין זרע לזה הם נכרים, לבד מה שהמדינה הם רוב עכו"ם, הרי ביחוד בהוצאת זרע שהוא דבר איסור הרי אין להחשיד חלק גדול מישראל שעושין זאת, אלא רק אלו שאינם שומרי תורה, שלכן הוא מיעוטא דמיעוטא מישראל, ויש למיזל בת"ר שהם מנכרים, ואם אפשר להוודע בבירור שהוא של נכרי טוב לשאול על זה, ואין לחוש שמא ישא אחותו כיון דאין יחס להאב נכרי וכו' עכ"ל כת"ה והטיח דברים חדים נגד האוסרים, וגם נגד האומרים שבאם הזרע מישראל הוי הולד ממזר.

(א) הנה בראותי זאת עמדותי משתומם, האפשר זאת שפוסק מפורסם יתיר דבר משוקץ ומתועב כזה, **שגם הקתולים והעומדים בראשם יצאו בתוקף עוז בגילוי דעת לאסור מעשים מכוערים כאלו הדומין למעשה ארמ"צ וכנען ותועבותיהם, ואנו עם הסגולה עם הנבחר עם תוה"ק בנאמרה מפי הגבורה, נתיר לעשות שיקוץ ותיעוב כזה, האם אין זה חילול השם היותר גדול, ע"י יומא פ"ו א' חומר האיסור של חיה"ש. הרי גמ' ערוכה ביבמות כ"ב שגזרו ערוה בגרים שלא יאמרו באין מקדושה חמורה לקדושה קלה, וכן הוא בשו"ע יו"ד רס"ט וע"ל בש"ך שם ס"ק א' וז"ל מה"ת מותר דגר שנתגייר כקטן שנולד דמי אלא שחז"ל אסרו כיון דגם בני נח אסורין בשאר האם, כדי שלא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקדושה קלה ח"ו וכו' - ואף דמלשון הש"ך מבואר דרק מה שאסור גם לפי דיננו לב"ג שייך הא דלא יאמרו באנו מקדושה חמורה וכו', ושאר עריות דשאר אם דלא אסור לבן נח מצד דיננו, ע"י רמב"ם פ"ט מה' מלכים ה"ה דחשיב רק שש עריות דאסורות לב"ג, אסורות רק משום דלא אתי לאחלופי, כגון אחות אמו מאמה או אשת אחיו מאמו, וכמב' בארוכה בכ"מ פ"ד מאיס"ב הל' י"ג וב"י סי' רס"ט, חדא דבני"ד אסור זאת לפי דיננו גם לב"ג, לפי המבואר ברמב"ם פכ"א מאיס"ב ה"ה נשים המסוללות זב"ז אסור, וכמעשה ארמ"צ הוא שהזהרנו עליו שנאמר כמעשה ארץ מצרים ל"ת וגו' אלא שאין לוקין עליו, ובהה"מ שם וז"ל וברש"י וריב"ן פירשו נשים המסוללות שדיין ש"ז אהדי מה שמקבלות מבעליהן, ולפירושהם זה בכלל נשים המסוללות, ממילא אסור זאת גם לב"ג כיון דהכתוב מגנה דזה ממעשה מצרים וכנען והוא בכלל עריות דנאסר גם לבן נח, וכיון דהקתולים באמת אוסרין זאת מצד דתם בהחשיבם זאת לזנות, א"כ חוץ מאיסור מעשה א"מ שיש לנו בזה גם לישראל (כאשר יתבאר להלן באות י') הרי יש בזה משום חילול השם אם נתיר דבר תיעוב כזה ויאמרו באנו מקדושה חמורה וכו', ואין להקל בחיה"ש החמורה בסברות בעלמא. ועוד בספר חסידיים מבואר להדי' דשייך חיה"ש להתיר דבר שהעכו"ם אוסרים, אף בדבר שעפ"י ד אינו אסור לב"ג, וז"ל בסי' תתכ"ט אם יש דבר שעכו"ם נוהגין איסור וליהודים אינו אסור, אסור לו ליהודי שיאכל פן יתחלל ש"ש ע"י ובהג"ה הגאון ר"מ אריק ז"ל שציין למס' כותים פ"א אין מוכרין שליל וכו' דכתיב כי קדוש אתה לא תעשה עם אחר קדוש ממך. ובשו"מ מהד' ד' ח"ג סי' י' פירש בזה הספרי פרשת ראה**

סימן ק"ד וז"ל דברים המותרים ואחרים נהגו בהם איסור אי אתה רשאי לנהוג היתר בפניהם, ומסיים כי קדוש אתה וגו' קדש את עצמך, דהיינו שישאל את קדוש אינם רשאים לנהוג היתר במה שהם נהגו איסור, והיינו קדש עצמך במותר לך, ואחרים היינו עכו"ם ע"ש. ועל מג"א סי' רמ"ד ס"ק ח' לענין לבנות ביהכנ"ס בשבת ע"י קבלנות עכו"ם וז"ל ומ"מ ראיתי שהגדולים לא רצו להתיר כי בזה"ז שאין העכו"ם עושין מלאכה ביום הגם תהי' חילול השם בזה. ועל חת"ס ח"ו סי' מ"ג שהוסיף עוד דברים, היש חילול השם גדול יותר מזה, אוי לאותה בושח ולאותה כלימה הלא נבוש ונכלם לא תהי' תורה שלמה שלנו וכו' ע"ש. והכל על יסוד זה, כי עם קדוש אתה לא תעשה עם אחר קדוש ממך, וזה אפילו שעפ"י תוה"ק יש היתר ברור, מכש"כ בני"ד שגם על פי תוה"ק יש כמה וכמה איסורים וכמו שנבאר.

(ב) כת"ה מייעץ ליקח זרע של עכו"ם ויצאנו מחשש שמא ישא את אחותו כיון שאין יחוס לאב נכרי. ובמחכת"ה לא דק, שעדיין איכא שני חששות שבגמ' יבמות מ"ב, שבגללם תקנו חז"ל דין דהבחנה לדעת רבא שהלכה כמותו, שיוציא אמו לשוק כשבעלה ימות וישאר בן זה שנולד מזרע עכו"ם, והם יחזיקו אותו לבנם ותצא לשוק בלא חליצה. וגם חשש השני וייבם אשת אחיו מאמו, אבל קצת באופן אחר כיון דבזה"ז אין מיבמין, אבל יש חשש על אופן כזה הדומה לחשש דיבום אשת אחיו, דהיינו דשמא תלד אם הלזו שני בנים אח"כ מבעלה ישראל, וכשאחד ישא אשה וימות בלא בנים, זה האח הראשון הנולד מזרע העכו"ם יחלוץ לה בתורת גדול האחין, ובאמת הוא אינו אח כלל וחליצתו אינו כלום, ותנשא לשוק אע"פ שהיא זקוקה להאח השני שהוא אח גמור מאב אחד. דבגזירת הבחנה חיישינן בכל מקום שיכול לבא לידי ספק, וככתוס' יבמות ל"ז א' ד"ה רוב. ואין לדחות חשש השני דמסתמא בעלה אין יכול להוליד, דאל"כ לא היו מסכימים גם שניהם הבעל והאשה ליקח זרע אחר, ז"א דאכתי יש לחוש שמא יתפארת בנתיים. וכבר ראינו בענייני כמה פעמים, שכמה שנים אחר החתונה לא היו יכולים להוליד, ואח"כ נולד להם בנים - א"כ שפיר יש לחשוש גם בני"ד לשמא יתפארת ויוליד, וכאמור בשם התוספות דבגזירת הבחנה חששו אף למיעוטא.

(ג) ובני החו"ב ר' שמעון יחי' העירני, דמסתמא מי שבא לשאול להרב על שאלה כזו מסתמא הם חרדים, והם יודעים האמת שבנם אינו מהאב רק מזרע אחר, א"כ ליכא לחשוש שתנשא בלא חליצה, כיון שהיא יודעת האמת דצריכה חליצה. אבל באמת ז"א, חדא **כיון דנשים דעתן קלות, תתבייש אחר כך לגלות האמת שבנה הוא מעכו"ם לא מבעלה, ולא תוכל לעמוד בנסיון ותנשא בלא חליצה.** ועוד אם תותר הרצועה שמותר לקבל זרע מאחר, ישתרע ההיתר הלזו בין כל שדרות אומתנו, שאינם מדקדקים כ"כ לחוש לחליצה אם לא נודע בפרהסיא דצריכה חליצה. ונוסף לזה יש לחשוש שמא תמות אשה הלזו שיש לה הבן מזרע העכו"ם, וישא בעלה אשה אחרת וימות בלא בנים, והאשה השני' סוברת שיש להבעל בן מאשתו הראשונה ותנשא בלא חליצה. סוף דבר, התקנה שעשו חז"ל דין דהבחנה מחמת חששות המניין ביבמות מ"ב, שייכים גם בני"ד.

(ד) ועוד הרי דין מפורש ביבמות מ"ב שם ונפסק ברמב"ם ובשו"ע, דגר וגירות צריכין להמתין ג' חדשים, והטעם כמבואר בגמ' ובשו"ע, להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה, ואע"ג דאינו אלא חששא דשמא לא תלד לאחר שנתגיירה קודם ט' חדשים, באופן שנדע בודאי שהולד נוצר לאחר שנתגיירה, זאת ועוד אחרת, אפילו כשנזרע שלא בקדושה, הלא דין מפורש ביבמות ע"ח א' ונפסק בס"ח ס"ו, עכו"ם שנתגיירה והיא מעוברת בנה אינה צריך טבילה (ובדג"מ שם מפסק בשלא ידעו הב"ד מזה אם מהני גם להעובר, אכן בערוך השלחן שם מבאר דכיון דעובר ירך אמו מהני אף כשלא ידעו הב"ד מהעובר ע"ש) א"כ לכאורה מה זה הפגם שנזרע שלא בקדושה, הלא כשנתגיירה האימא נתגייר גם הזרע והולד שבתוכה, ואפה"כ בענין ג' חדשי הבחנה להבחין בין זרע שנזרע בקדושה לזרע שנזרע שלא בקדושה, דזרע הבא שלא בקדושה מקרי פגמא וזוהמא ואף לאחר שנתגייר, וכדקאמרין בקידושין ע' ב' אין הקב"ה משרה שכניתו אלא על משפחות מיוחסות שבישראל ולפיכך קשים גרים לישראל כספחת ע"י תוס' שם. א"כ הגע בעצמך, איך נייעץ לאשה ישראלית לקבל זרע מעכו"ם בכדי שתלד ממנו ולד, האם אין זה פגם היותר גדול לחלל עם קדוש ישראל בזרע מרעים, בני כנען וחם וכדומה. בגמרא שם אנו למידים מהפסוק להיות לך ולזרעך אחריתך להבחין בין וכו', וכן להבחין בין זרע שנזרע שלא בקדושה, ואף שאינו רק חששא וכאמור, ואף אם ננקוט שזה רק דרבנן וקרא אסמכתא בעלמא, ע"י בי"ש רס"י י"ג (ויש פוסקים שסוברים שזה לימוד גמור ומן התורה) ואנו נייעץ לכתחילה לזרע שלא בקדושה אתמהא, ע"י תוספות בכורות מ"ז א' ד"ה לא דלמ"ד מזהמין שדי לי' בתר עכו"ם, ומש"ה הולד כשר.

(ה) ועוד הרי יש פוסקים הסוברים, **דעכו"ם הבא על בת ישראל הולד כשר אבל צריך גירות.** בחמדת שלמה סי' ב' נדפסה תשו' מחור"ד בארוכה, ודעתו דצריך גירות וכן דעת מהרש"ק בספרו טוטו"ד סי' רכ"ט בפשיטות, והם גאונים מפורסמים מדור שלפנינו, ועל"י בפ"ת אע"ז סי' ד' ס"ק א', אף דסוגיין דעלמא דלא כוותיהו, וכמו שביארתי בתשובה להלן סי' כ"ב מכמה ראיות, אבל לכתחילה ודאי אין לייעץ לבת ישראל לילד בנים כאלו הצריכין גירות לכמה פוסקים, דהא בודאי לא יתגיירו וכמובן.

(ו) ועוד הרי מפורש בסוטה כ"ז א' שאל ישא בת דומה שזו באה מטיפה פסולה, וברש"י שם שמא מעכו"ם או ממזר, ואף דלדין נפסק להלכה שם דמותר מטעם רוב בעילות אחר הבעל, מ"מ חזינן דטיפה פסולה, ממזר או מעכו"ם, בחדא מחתא מחתינה רש"י בפירושו. ובתוס' גיטין מ"א ד"ה לינשא לענין חציו עבד, וא"ת וישא ממזרת שמותר לו... וי"ל דאין זו תקנה להרבות ממזרים בישראל, אע"ג דיש בשם גם המצוה דפו"ר או שבת עבור העבד, אפה"כ לא עבדינן תקנה להרבות ממזרים. ובני"ד, דליכא לא מצוה דפו"ר וגם מצוה דשבת, וכמובן ואף לא טענה דבעינא חוטרא לידא ומרא לקבורא ע"י כתובות ס"ד א', דולד הבא מזרע

מרעים מעכו"ם וכח האב בבו, וכמבואר בחינוך ועוד פוסקים בטעמי המצות, על בן מזוהם כזה אין לסמוך על רחמנותו ועל ישרותו אף כנגד אמו, (עי' ב"ב נ"ח במעשה דר' בנאה) ונשאר רק "שעה" ד גדול שמשותקים לולד" כמו שקורא זה כת"ה, וע"ז נסמוך להרבות פסולים בישראל, אתמהה. עי' רש"י עה"ת פ' פנחס משפחת החנוכי, שהיו המואבים מגנים אותן בגופן שלטו קל וחומר בנשותיהן, לפיכך הטיל הקב"ה שמו עליהם ה' י', לומר מעיד אני עליהם שהם בני אבותיהם, וזה שמפורש שבטי יה עדות לישראל, מדרש, ונמצא זאת במדרש רבה פ' ד' אות י"ב על הפסוק גן נעול אחותי כלה, ואנו נייעצם לבנות ישראל להרבות זרע עכו"ם בישראל, דהא כשנפתח סדקו של מחט להתיר נבלה כזו יאמרו הותרה הרצועה, וקדושת יחוס ישראל יתחלל בתערובות זרע עם בני חם וכו' וכדומה. כמה חרדו רבותינו בתלמוד בענין מעלה עשו ביוחסין, ולא מהני חד רוב רק בעינן תרי רובא, עי' אע"ז סוסי' ו' כל השיטות בזה דלא מהני לענין קדושת יוחסין חד רוב, זאת אומרת חומר ענין קדושת היחוס שיהי' כלל ישראל מיוחס לאבותיהן מדור דור, ואנן ניקום לסיבת השתוקקת של איזו זוג לבנים להתיר נבלה כזו, לערבב ולפגום כלל ישראל עם זרע פסול, ומי יודע אם לא בא זרע הלזה מהרוצחים שנתנו יד להרוג רוב בנין ומנין מכלל ישראל, שומו שמים על היתר כזה ח"ו. גם מסתמא רוב האנשים שנותנים זרע לתכלית זה הם במדריגה תחתונה שבתחתונה במידות ובמהות ובטבעיות, ויישתלו מידות האלו בכלל ישראל.

ז) גם יש בני"ד שאלה חמורה לענין הבחנה ג' חדשים שצריכה להיות קודם שתקבל האשה הזרע למעיה, שלא יהי' בני ערבוביא, וכמבואר בנדרים כ' המובא ברש"י יבמות מ"ב, דולד שלא נודע מי זה אביו נקרא בני ערבוביא, ופשיטא דאין חילוק באיזה אופן שנולד הספק, עי' בנדרים כ' במפרשים שם כמה מיני ספקות, ובני"ד כשלא יהי' ג' חדשים יהי' ספק אם זה בנו של בעלה או בנו שממנו הזרע. ואח"כ כשתתעבר מהזרע צריכה הפרשה כל ימי עיבורה והנקה, שלא תהי' בכלל האיסור של מעוברת חברו ומינקת חברו שאסור אף בשל עכו"ם, עי' פ"ת סי' י"ג ס"ק י"ח ושד"ח מער' אישות סי' ג' אות י"א, ואוצה"פ סי' י' סע' י"א סימן ע"ב ס"ק ב' שכמעט רוב האחרונים חלקו על הנוב"ת - הגאונים, רע"א, בית מאיר, חמדת שלמה, צ"צ החדש מלובאוויץ, החת"ס, ואבני צדק, ועוד פוסקים אחרים משום דעכו"ם נמי בכלל חברו, וכבשבת ק"נ וסוכה ל"ט בתוספות שם ד"ה הלוקח. ועי' בברכ"י סימן י"ג ס"ק י' שחקר לענין מעוברת מאמבטיה, וחוכך להתיר משום דזה לא שכיח ולא גזרו רבנן, וני"ד, לצערנו, כעת שכיח ושכיח, וא"כ ממילא האשה הזאת צריכה להיות מופרשת מבעלה חדשי הבחנה וימי העיבור וחדשי דיני דמינקת כ"ד חדש, ובטח לא יצייתו ולא יעשו כזאת. ויודע אני שיש למצא שיטות וצדדי היתר בענינים כאלו, כשיש באמת שעה"ד או עיגון, אבל לא בני"ד לחפוש צדדי היתר בכדי להתיר דבר מתועב ושיקוף כזה, שמגועל אף בעיני דתי הגוים וכו"ל.

ח) ועוד אפילו לדעת כת"ה שמתיר, אינו מתיר רק בזרע עכו"ם, אבל בזרע ישראל אסור מטעם שמא יקח את אחותו, וכמבואר בר' פרץ המובא בטו"ז סי' קצ"ה לענין שכיבה על סדין של חברו או חשש ממזרות (ולקמן נדבר מזה אם הולד ממזר בזרע ישראל) וההיתר של כת"ה משום רוב עכו"ם - וזה אינו, דהא דאם נניח דבאופן שהזרע מישראל הוא ממזר, וכדעת כמה מרבנים גאונים שסברו כן, א"כ לא מהני מה שרוב עכו"ם וכמבואר להדי' בקידושין ע"ג א' ונפסק בטושו"ע סי' ד' סע' כ"ו לענין שתוקי וז"ל פנוי' שנתעברה אם אינה לפנינו לבדקה ה"ז ספק ממזר, ובבי"ש שם ס"ק ל"ט וז"ל ובסי' ו' מבואר אפילו איכא רוב כשרים אם אי"א לבדוק אותה ממי נתעברה הולד ספק ממזר הוא משום דבעינן תרי רובא, וכן בסוסי' ו' בבי"ש ס"ק ל"א כל השיטות בארוכה, ובין להרמב"ם ובין להחולקין עליו, באינה נבדקת לכ"ע בעינן תרי רובא, ושם מיירי לענין פסול כהונה וה"ה לענין פסול ממזר, וכלשון הבי"ש שם וז"ל ואם אי אפשר לשאול אותה עי' סי' ד', וכוונתו על מה שהבאתי דבריו דאפילו איכא רוב כשרין באי"א לבדוק ספק ממזר הוא, וא"כ בני"ד דאי"א לידע ממי הזרע, לא מהני רוב עכו"ם.

ט) ועוד בני"ד יש לנו דין קבוע דרבנן ממש, דהא מבואר בש"ך סוסי' קי"ד ס"ק כ"א לענין כרכום וז"ל אבל אנן דלא ידעינן בודאי, א"כ אמרינן דאי"א שלא יהי' אחד מהן שלא יזלף עליו יין ויציל על כולם, וכה"ג כתב המרדכי והאגודה פא"מ דאע"פ שעכו"ם מתקנים לחם בשמרי יין מותר הלחם כי אי"א שלא יתקן עכו"ם אחד משמרי שכר ואמרינן אם יש מחבואה אחת מצלת על כולן וכו' עכ"ל הצורך לעניננו, א"כ הגע בעצמך למשל בעיר נויארק שיש בלי ע"ה יותר משני מליון ישראל (כ"י), לשליש או לרביע כל איש מנויארק הוא ישראל, ולדאבונו רובא דרובא אינם שומרי תורה ומצות, א"כ פשיטא דפשיטא דאי"א שבאחד מכל בתי-החולים שיש להם מוכן זרע בהכלים המיוחדים לזה, שלא יהי' בשם גם זרע ישראל, והוי כידעינן ודאי שזרע ישראל נתערב בין זרע עכו"ם, וזרע שמונח בהכלים הללו ודאי מקרי דבר חשוב ולא גרע מטבעת של ע"ז דמקרי דבר חשוב אע"פ שאסור בהנאה, א"כ גם זרע הלזה אע"פ שלדידן הוא דבר מאוס ומשוקץ, מ"מ כיון שמסתמא משלמין בעד זה סכום מצוין וצריך להיות מסומן בדיוק, ודאי דמקרי דבר חשוב או דבר שבמנין, א"כ יש לנו הדין דבר חשוב או דבר שבמנין שאינו בטל אפ"ל באלף, דהא זרע של ישראל נתערב בין זרע של עכו"ם, ודין תערובות שייך אפ"ל אחד בבית ואחד בעלי' ואפ"ל בסוף העולם, כמבואר בחוות דעת סי' ק"י ס"ק ג' ובפמ"ג ככמה מקומות, ותערובות זה מקרי קבוע דרבנן כמבואר בסי' ק"י עי"ש. וחומר עוד יותר דאפ"ל פירש אסור לדעת הש"ך שם ס"ק ל"ו, ובפרט פירש לפנינו ודאי אסור אפ"ל בקבוע דאורייתא, כמבואר שם סע' ג' ברמ"א דאם רואה שהעכו"ם לקחו הוי כאלו לקחו משם בידו, ואם כן לא מיבעי אסור דאורייתא, כמבואר שם סע' ג' ברמ"א דאם רואה דהולד הבא מהזרע הבא משם, דהוי ספק ממזר כיון דמקרי קבוע דרבנן והוי כמחצה על מחצה, אלא אפ"ל אם נאמר כהרבנים הגאונים דס"ל דאין הולד ממזר אפ"ל מזרע ישראל כיון שלא יהי' ביאת איסור, עכ"פ אסור משום שמא ישא את אחותו, דבזרע

ישראל גם כת"ה אוסר מטעם זה, ועיקר ההיתר דכת"ה משום רוב עכו"ם, וכפי שביארנו דזה הוי קבוע דרבנן ממש, א"כ נפל היתירא דכת"ה בבירא.

(י) והיטב אשר דיבר בה כ"ק אדמו"ר הגה"ק מסטמאר, שהביא דברי הרמב"ן פרשת אחרי עה"כ ואל אשת עמיתך לא תתן שכבתך לזרע, אפשר שאמר לזרע להזכיר טעם באיסור כי לא יודע הזרע למי הוא ויבואו מזה תועבות גדולות ורעות לשניהם וכו' וכן בחינוך מצוה ל"ה בלאו דלא תנאף וז"ל משרשי המצוה כדי שיתיישב ישוב העולם כאשר חפץ השם ב"ה והשי"ת רצה שיהי' כל עולמו עושין פירותיהן כאו"א למינהו ולא שיתערבו מין במין אחר, וכן רצה שיהי' זרע האנשים ידוע של מי הוא ולא יתערבו זע"ז וכו'. התשובה של אדמו"ר מסטמאר נדפסה בהמאור מנ"א תשכ"ד, ודפח"ח. ולפי הטעם של הרמב"ן והחינוך, פשיטא דלעשות ניאוף מזרע אחר אף בלא שכיבה שאסור, כי לא יודע הזרע למי הוא ויבואו מזה תועבות גדולות ורעות לשניהם כלשון הרמב"ן.

וגם העובדה בעצמה, שהאשה תקבל למעי' זרע אחר לא עדיף מנשים המסוללות זו בזו, דמבואר ברמב"ם פכ"א מאיס"ב ה"ח וז"ל נשים המסוללות זב"ז אסור וממעשה ארץ מצרים הוא שהוזהרנו עליו שנאמר כמעשה ארמ"צ ל"ת, אמרו חכמים מה היו עושים איש נושא איש ואשה נושא אשה, אע"פ שמעשה זה אסור אין מלקין עליו שאין לו לאו מיוחד והרי אין שם ביאה כלל, לפיכך אין נאסרות לכהונה ולא תיאסר אשה על בעלה בזה שאין כאן זנות. ואע"ג דבימות ע"ו א' קורא הגמ' לזה רק פריצותא בעלמא, ברמב"ם מפורש שזה ממעשה ארמ"צ, דאטו כי רוכלא ליהשב וליזיל כל מעשה ארץ מצרים, רק כל דבר שנחשב בעינינו לתיעוב וגיעול, ואף בעיני העמים בעלי דת, בכלל מעשה מצרים ואסור מה"ת, ועל המציאות אין להתווכח שבעיני כל אדם בעל אמונה נחשב זאת לתיעוב וגועל נפש, ומהמות' להרבות עוד בדברים. ולענין אי הולד הנולד ממעשה כזו אי הוי ממזר יש לבע"ד לחלוק, ונדבר מזה במקום אחר (עי' בתשו' שלאח"ז).

(יא) ועתה נחרוז כל האיסורים והחששות שיש בזה להתיר לאשה לקבל זרע מעכו"ם.

א. יש חילול השם להתיר דבר שמתועב בעיני הגוים וחושבים זאת לגילוי עריות, דוגמא לזה המבואר בגמרא יאמרו באנו מקדושה חמורה לקלה וכו', כי קדוש אתה לא תעשה עם אחר קדוש ממך, כמבואר בארוכה בס"ק א'.

ב. יש חשש שיוציא אמו לשוק, כשבעלה ימות וישאר בן זה שנולד מעכו"ם והם יחזיקו אותו לבנם, וגם שמא יולידו אח"כ עוד שני בנים ואח"כ ישא אחד מהם אשה וימות בלא בנים, ויחלוץ זה הבן הנולד מעכו"ם ותנשא לשוק בחליצה שקבלה ממי שאינו אח כלל, וכמבואר בס"ק ב'.

ג. בגר וגירות גזרו הבחנה בין זרע שנזרע בקדושה לשלא בקדושה, מכל שכן שאסור לזהם ולפגום בת ישראל בזרע שנזרע שלא בקדושה, וכמבואר בס"ק ד'.

ד. לכתחילה אין ליעיץ לבת ישראל לקבל זרע ולהוליד בנים מעכו"ם, ולחוש לדעת הפוסקים שצריכין גירות, דהא בטח לא יתגיירו, וכמבואר ס"ק ה'.

ה. אין להרבות פגומים ומזוהמים בישראל, הקב"ה הטיל ל' ה' על שמות בני החנוכי וגו' והעיד שהם בני אבותיהם, זאת אומרת שאסור לערבב ולפגום כלל ישראל בזרע פסול מושחתי המידות, כמבואר בס"ק ו'.

ו. מדין הבחנה, מעוברת חברה, ומניקת חברה, יצטרכו להיות מופרשין זמ"ז לערך ג' שנים, ובטח לא יצייתו לעשות זאת, כמבואר בס"ק ז'.

ז. לדעת האומרים דמזרע ישראל יש חשש ממזירות, ממילא לא מהני רוב עכו"ם רק בעיני תרי רובא, כמבואר בס"ק ח'.

ח. בני"ד יש קבוע דרבנן ממש, דנתערב זרע ישראל בזרע עכו"ם בבתי החולים, כבס"ק י', ואף פירש ממילא אסור מכל שכן פירש לפנינו, כמבואר ס"ק ט'.

ט. עפ"י רמב"ן פ' אחרי והחינוך פ' יתרו, וכן מדין דנשים המסוללות ברמב"ם פכ"א מאיס"ב מפורש יוצא שהעובדה גופא לעשותה יש בזה איסור תורה והוא כמעשה מצרים, וכמבואר בס"ק י'.

(יב) ונוסף לזה יש עוד חששות ואיסורים - אם יתגדל הולד הנולד באופן זה וינשא לאחריים בתור וולד כשר, יהי' בזה רמאות וגניבת דעת, שיטעו לאחריים לאמור שזה וולד שלהם ובאמת הוא וולד הבא מעכו"ם. גם אם יופתח כמחט סדקית להתיר זאת, ישתרע ההיתר במרחב ויגרם שאנשים יוציאו זרע לבטלה לתכלית זה, בחשבם שעושין בזה נחת רוח להאנושיות דוגמת מה שתורמים דמם לחולים. וחוף לזה יוגרם שנשים יעשו זאת גם בלא הסכמת הבעל, למשל כשהבעל לא יסכים לזה וכדומה, ויוצמח מזה ענין של גזל ממש ואונאה וגניבת דעת נגד בעלה, ויתהפך הקערה על פיה בכמה מכשולות רבות ונשגבות, השי"ת יצילנו ממעשים מכווערים כאלו שעלולים להשחית קדושת עם ישראל.

ובבקשה מאת כת"ה להשיב לי על תשובתי הנוכחית ולשמוע התנצלותו ונימוקו בפסקו הדין, יאמין לי כת"ה שמאד מאד רציתי להפך בזכותו דכת"ה ולידע טעמו ונימוקו ולא עלתה בידי.

והנני בזה ידידו מרחוק מקום ומקרב לב, בהוקרה והערצה מרובה כערכו הרם. ציריך, י' מרחשון תשכ"ה.